

Cramer

varianten de vier varianten blijven en dat mijn opmerking gedeeld wordt door de heer Eurlings.

De heer **Van der Ham** (D66): Nee dus, dat sluit u dus niet uit!

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Ham. De minister geeft haar eigen antwoorden!

Mevrouw **Roefs** (PvdA): Voorzitter. De minister schiet in feite Amelisweerd af uit het oogpunt van milieu en ruimte. De PvdA zou graag zien dat de minister bereid is datzelfde te beweren over de weg door de Leidsche Rijn.

Minister **Cramer**: Daar is mij gisteren niet naar gevraagd. Nogmaals, als het erom gaat om de besluitvorming in Nederland zorgvuldig te organiseren, dan ga ik niet vooruitlopen op een definitieve keuze voor een voorkeursvariant. Ik antwoord dus nu ook niet op uw vraag. Ik zeg alleen dat als mij uit hoofde van mijn functie als minister voor milieu en ruimte wordt gevraagd of de variant Amelisweerd een voorkeursvariant zal worden, ik daarop zeg dat ik mij dat niet kan voorstellen.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD): Voorzitter. De minister zegt dat het tot de zorgvuldige besluitvorming hoort als de alternatieven worden uitgewerkt, maar dan moeten er tijdens het proces natuurlijk ook geen uitspraken over worden gedaan. Het zou mij een lief ding waard zijn als Amelisweerd kan worden bewaard, maar de minister gaat die vraag nu toch niet beantwoorden. Ik stel dan maar de fundamentele vraag wanneer de natuur er nu eindelijk iets van gaat merken dat wij met een kabinet te maken hebben waarin PvdA en ChristenUnie zitting hebben in plaats van de VVD. Als u nu eens alternatieven waardoor de natuur sterk te lijden zal hebben gewoon niet meeneemt, hoeft u dit soort discussies helemaal niet te voeren!

De **voorzitter**: Ik snap de strekking van uw vraag, maar die gaat, zoals u al zei, wel buiten de strekking van het onderwerp.

Minister **Cramer**: In reactie op mevrouw Ouwehand kan ik alleen maar zeggen: in juli zult u zien wat het besluit is.

De heer **Van der Staaij** (SGP): De minister gebruikt vaak het woord "zorgvuldigheid"? Is het niet nog zorgvuldiger om varianten die het volgens haar toch niet worden, uit te sluiten van onderzoek, ofwel over varianten die wel worden onderzocht, niet voorbarig uitspraken te doen? Opent de minister met deze gedragslijn de mogelijkheid om bij allerlei verkeersplannen aan de minister te vragen of een plan een voorkeursvariant is?

Minister **Cramer**: Er zijn nog veel meer varianten mogelijk. Wij hebben vier varianten gekozen die vier verschillende oplossingsrichtingen vertegenwoordigen. Ons doel is om mensen in hoofdlijnen te laten reageren op deze hoofdvarianten. Daar gaat het in een eerste fase van besluitvorming om. Die discussie wil ik voeren, met de regio en met maatschappelijke partijen. Waarom laat u deze variant er dan toch in staan? Dat doen wij om de breedte van de keuzes te laten zien.

De heer **Jansen** (SP): Een belangrijk deel van de files ten oosten van Utrecht is het gevolg van verkeer dat van Breda via Utrecht richting Almere en Amersfoort wil. Van Breda naar Utrecht ligt er nog steeds geen rechtstreekse spoorverbinding, en ook niet van Utrecht naar Almere. Hoe kan een minister van Ruimtelijke Ordening het accepteren – tot twee keer toe heeft zij bovendien geen antwoord gegeven op vragen van collega's – dat vier asfaltvarianten worden voorgelegd? De logische variant om de spoorlijn aan te leggen of door te trekken wordt namelijk niet meegenomen.

Minister **Cramer**: Het antwoord op deze vraag van de heer Jansen heb ik al gegeven. Er is een variant waarin het ov wel duidelijk zit, zeker in combinatie met alle regionale plannen; dit heb ik in reactie op mevrouw Wiegman al gezegd. Verder heb ik gezegd dat als uit de reacties van de regio blijkt dat de verbinding met Den Bosch moet worden meegenomen in de ov-variant die een oplossing is voor de problemen in deze regio, wij dat zullen bezien. Het punt is legitiem.

Vragen van het lid Peters aan de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, bij diens afwezigheid gesteld aan de minister van Buitenlandse Zaken, over **het verzoek dat Bulgarije gaat doen aan de Europese Unie om twee verouderde kerncentrales, die in 2006 vanwege veiligheidsredenen zijn gesloten, weer in bedrijf te nemen.**

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Voorzitter. Als het ligt aan het Bulgaarse parlement, gaat Bulgarije aan de Europese Unie vragen om toestemming om twee oude sovjet-kernreactoren weer te mogen starten. Die waren eind 2006 om veiligheidsredenen juist gesloten. Dat was een van de harde eisen voor toetreding tot de Europese Unie. Kernenergie, zeker vieze, oude kernenergie, is in Europa geen optie, luidde toen de boodschap. Op de achtergrond speelt nu de crisis rondom de haperende Russische gasleveranties. Bulgaarse burgers, onze EU-medeburgers, lopen het hoogste risico, omdat Bulgarije alleen gaspijpverbindingen met Rusland heeft en niet met de rest van Europa.

Kan de minister bevestigen dat vieze kernenergie ook nu absoluut geen optie is binnen de Europese Unie? Als dat het geval is, kan Bulgarije niet anders dan bot vangen bij de Europese Commissie. Zal Nederland zich daarvoor binnen de EU hard maken?

Kan de minister uitleggen waarom Bulgarije nog steeds niet is aangesloten op het Europese gasnetwerk? Waarom zijn daarvoor bijvoorbeeld niet de omvangrijke Europese fondsen gebruikt die ten tijde van de sluiting van de kernreactoren aan Bulgarije ter beschikking werden gesteld?

Ten slotte: deelt de minister het standpunt dat de EU tegelijkertijd de Bulgaren, ook letterlijk, niet in de kou mag laten staan? Er moeten oplossingen worden gevonden in de richting van betere interconnectiviteit en betere gasopslag, maar niet in de richting van vieze kernenergie.

Minister **Verhagen**: Voorzitter. Ik dank mevrouw Peters voor deze vragen. Om te beginnen, merk ik op dat het ieder parlement vrijstaat om bepaalde opvattingen te ventileren. Dat geldt niet alleen voor het Nederlandse, maar zelfs voor het Bulgaarse parlement. Ik neem aan dat een rechtgeaard parlementariër als mevrouw Peters geen bezwaar heeft tegen het uiten van politieke gedachten in het Bulgaarse parlement. Een tweede opmerking die ik vooraf wil maken, is dat in Europa nooit is gezegd dat kernenergie geen optie is. Ik kan ook niet verkondigen dat dit een stellingname is in het Europese energiebeleid, omdat het feitelijk niet conform de afspraken binnen Europa is. Wel is bij de toetreding van Bulgarije de eis gesteld dat deze kerncentrale niet open kon blijven, maar moest worden gesloten, omdat die niet aan de veiligheidseisen voldeed die wij in Europa normaal achten. Daarover bestaat ook geen misverstand.

Ik heb begrepen dat de Bulgaarse regering, ook in reactie op de discussie in het parlement, heeft gesteld dat zij de herstart van enkele reactoren van de kerncentrale Kozloduy overweegt. Tegelijkertijd heeft zij daar uitdrukkelijk aan toegevoegd dat zij dat in goed overleg met de Europese Commissie wil doen. Er ligt dus op dit moment nog geen formeel verzoek aan de Europese Commissie.

Ik heb er begrip voor dat Bulgarije, dat fors is getroffen door de recente gascrisis, zich zorgen maakt over de energievoorzieningszekerheid. Overigens bespeur ik dat begrip ook bij mevrouw Peters. Los daarvan is het evident dat heropening van die kerncentrale in strijd is met het toetredingsverdrag, dat sluiting voorschrijft. Dat is temeer zo, omdat Bulgarije door een Europees fonds gecompenseerd is voor de sluiting van deze centrale met een bedrag van 500 mln., waaraan Nederland en de Europese Unie bijdragen. Mevrouw Peters had het over financiële ondersteuning in dit verband. Dus aan financiële middelen om de energievoorziening ook voor de toekomst veilig te stellen, is in de vorm van compensatie bijgedragen.

Laat ik er ook heel helder over zijn dat ik geen enkele aanwijzing heb dat de Commissie bereid is om in te gaan op de Bulgaarse wens om de kerncentrale te heropenen, temeer omdat het toetredingsverdrag daar niet in voorziet op basis van de huidige situatie. Het toetredingsverdrag voorziet in de mogelijkheid van bijzondere maatregelen in noodgevallen. Van een noodsituatie is op dit moment echter geen sprake, aangezien de gasvoorziening alweer is hersteld. In een soortgelijke discussie met Slowakije heeft ook de Commissie kenbaar gemaakt dat heropening van de kerncentrale niet aan de orde kan zijn. Derhalve heb ik, op basis van de huidige informatie, geen enkele aanwijzing dat de Europese Commissie bereid is om hierover een discussie te openen. Mocht dat wel zo zijn, dan zal ik de Commissie namens Nederland duidelijk maken dat een heropening van deze centrale niet aan de orde mag zijn.

In zijn algemeenheid ben ik met mevrouw Peters eens dat het hoog tijd wordt dat er in Europa een energiebeleid tot stand komt dat zich ook richt op energiezekerheid en -solidariteit. Wij zijn recentelijk met deze kwestie geconfronteerd naar aanleiding van de recente gascrisis met Rusland en Oekraïne en de consequenties daarvan voor bepaalde landen. Daarom hebben wij gisteren in de

Raad van Ministers van Buitenlandse Zaken uitvoerig gesproken. De verwachting is dat er nadere stappen worden gezet bij de eerstkomende Europese Raad, juist op het punt van energiezekerheid, energiediversificatie en energieveiligheid.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Ik dank de minister voor zijn beantwoording. Ik ben daar wel blij mee. Ook Nederland vindt dat de heropening van die oude, vieze kerncentrale geen optie mag zijn. Het antwoord zou echter nog wat duidelijker kunnen. De Oostenrijkse milieuminister heeft dat bijvoorbeeld nu al hardop geroepen. Hij kan de steun van Nederland gebruiken. Nederland moet niet eerst wachten om te bezien hoe het procedureel verder loopt, maar nu al zeggen: als het zover komt, is dat voor ons geen optie. Dat is punt één.

Ten tweede gaat deze kwestie over energiezekerheid die duurzaam, veilig en solidair moet zijn. Ik wil graag nog duidelijker van de minister horen dat het voor dit kabinet onmogelijk is dat Nederland op de een of andere manier zal meewerken aan oplossingen voor verduurzaming van de Europese energiezekerheid in de richting van kernenergie.

Minister **Verhagen**: Mevrouw Peters wenste dat ik dit hardop zou zeggen; dat heb ik zojuist gedaan. Ik begrijp wel dat mevrouw Peters nog iets meer moet vragen dan dat ik heb toegezegd, en dat de toezegging blijkaar van dien aard was dat zij naarstig op zoek was naar een overtreffende trap. Bij dezen heb ik toch heel helder, hard en duidelijk gezegd dat heropening van deze centrale wat ons betreft geen optie is. Helderder kan ik toch niet zijn? Met betrekking tot het tweede punt: mevrouw Peters vraagt dan toch echt te veel. Er is geen stellingname van het Nederlandse kabinet dat wij kerncentrales in Europa zouden willen verbieden. Dit is niet aan de orde. Ik ben het met mevrouw Peters eens dat wij in Europa in het kader van energiezekerheid, energieveiligheid en duurzaamheid juist moeten werken aan duurzaamheid in den brede. De verschillende opties daarvoor zijn heel helder weergegeven in de brief van het kabinet aan de Kamer. Tegelijkertijd zouden wij juist ook in Europees verband moeten werken aan het veiliger maken van de productie in de landen waar het nodige aan de veiligheid schort. Wij zouden voorts moeten werken aan een veiliger opslag, want dat is een eerste vereiste.

De heer **Boekstijn** (VVD): Ik ben blij dat de minister positieve woorden over kerncentrales spreekt, maar is hij bereid om nog een stapje verder te gaan? Is hij ook bereid om in zijn pleidooi om Europa minder afhankelijk te maken van fossiele brandstoffen, de oplossing van het probleem in Bulgarije in een breder perspectief te plaatsen, namelijk dat Bulgarije eigenlijk moet worden geholpen met nieuwe typen kerncentrales die veel beter zijn dan die rare sovjettypen uit het verleden?

Minister **Verhagen**: In de eerste plaats heb ik al in de antwoorden aan mevrouw Peters aangegeven dat ter compensatie van de sluiting van deze verouderde centrale die op het punt van veiligheid te wensen overliet, aan Bulgarije 500 mln. ter ondersteuning is verstrekt. Dit is juist een van de elementen die hierbij gebruikt kan worden. In de tweede plaats zal het algemene debat in Europa over energiezekerheid, energiediversificatie, verduurzaming en klimaat-

Verhagen

doelstellingen meer in den brede gevoerd moeten worden. Daarbij komen dan de verschillende opties aan de orde. Ik ga hier nu niet even uit de losse pols zeggen: laten wij maar even geld geven voor de bouw van een nieuwe kerncentrale in Bulgarije. Ik neem aan dat de heer Boekestijn er ook niet zo om zou staan te springen als wij dat her en der zouden doen. Normaal stelt de heer Boekestijn vrij forse eisen aan de besteding van Europese gelden. Ik denk dat deze niet even op een achternamiddag bij het vragenuurtje rondgestrooid moeten worden.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mee dat de volgende leden zich hebben afgemeld:

Boelhouwer, Vendrik en Gesthuizen;

Blom, Eijnsink, Jonker, Knops, Omtzigt en Waalkens, de gehele week.

Deze mededeling wordt voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Op de tafel van de griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Depla.

De heer **Depla** (PvdA): Voorzitter. Ik verzoek u, de stemmingen over de wijziging van de Wet op de huurtoeslag (31446) uit te stellen, omdat wij naar aanleiding van het debat nog wachten op een brief van de minister. Deze brief krijgen wij binnenkort.

De **voorzitter**: Ik stel voor, de stemmingen over de wijziging van de Wet op de huurtoeslag van de agenda af te voeren en deze voor volgende week te agenderen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Heerts.

De heer **Heerts** (PvdA): Voorzitter. Afgelopen vrijdag werden wij opgeschrikt door een bericht over de veiligheidssituatie op de luchthaven Schiphol. Ik wil daar graag over debatteren. Ik dacht oorspronkelijk aan een spoeddebat, maar wij hebben inmiddels een brief van de minister van Justitie gekregen. Daarover wil ik graag een debat voeren.

De **voorzitter**: Wenst een van de leden het woord over dit verzoek? Voor een debat heeft de heer Heerts de steun van een Kamermeerderheid nodig.

De heer **De Wit** (SP): Voorzitter. De SP-fractie steunt het verzoek. Ik zou het op prijs stellen als de minister nader zou willen ingaan op de berichten die het afgelopen weekend naar buiten zijn gekomen. Daarin worden twijfels geuit over de inzet en capaciteit van de mare-

chaussee. Ik hoor ook graag meer over de Europese regels waar het om gaat. De minister zegt steeds dat die toereikend zijn, en toch is er een veiligheidsrisico. Hoe kan dat? Ik zou graag willen dat de minister daarop ingaat en dat wij vervolgens een debat daarover voeren.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Voorzitter. Van de CDA-fractie hoeft het geen debat in de plenaire zaal te zijn. Het kan ook in een algemeen overleg. Als de heer Heerts daar echter aan hecht, dan zullen wij zijn verzoek om een plenair debat steunen.

De heer **Teeven** (VVD): Een debat in de commissiezaal is prima, maar een verzoek om een plenair debat steunen wij ook.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Voorzitter. In het voorjaar is er nog wel wat ruimte op de plenaire agenda. Ik zou het liever gewoon in commissieverband doen, maar ik vind het prima om er een debat over te voeren.

De heer **Pechtold** (D66): Steun voor een debat, maar als wij dan toch gaan praten over de inzet van de marechaussee en over Schiphol, en als de minister daar toch al iets over gaat zeggen, dan zou ik ook graag andere belangrijke punten meenemen, zoals andere vliegvelden en havens. Ik vind dat deze vraag niet alleen voor Schiphol geldt.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Ik steun het verzoek. Wat mij betreft, kan het ook in de plenaire zaal. Waarom niet? Ik ontvang wel graag eerst die aanvullende brief waar meerdere collega's om hebben gevraagd.

De **voorzitter**: Daarvoor zullen wij het stenogram doorgeleiden naar het kabinet, want dan kan men zien wat u allen nog aan aanvullende informatie wenst. Mijnheer Heerts, u houdt vast aan een debat?

De heer **Heerts** (PvdA): Ik houd vast aan een debat, maar ik heb het vertrouwelijke rapport nog niet gelezen. Mocht mijn houding veranderen, dan laat ik u dat uiteraard weten.

De **voorzitter**: Dan zullen wij het debat plannen, met een spreektijd van vier minuten per fractie. Het woord is aan de heer Atsma.

De heer **Atsma** (CDA): Voorzitter. Namens de vaste commissie voor LNV zou ik u willen vragen om het verslag van het algemeen overleg over het ammoniakbeleid op de agenda te plaatsen.

De **voorzitter**: Wij zullen het VAO volgende week op de agenda plaatsen. Het woord is aan de heer Roemer.

De heer **Roemer** (SP): Voorzitter. Morgen vindt er een algemeen overleg plaats over de OV-chipkaart. Omdat er vanaf donderdag in Rotterdam niet meer met de strippenkaart gereisd kan worden in de metro, is het van belang om morgen rekening te houden met een VAO, met eventueel stemmingen.

De **voorzitter**: Een vooraankondiging met het oog op